

entgeltes nicht geklagt worden ist« nezůstavuje pochybnosti, že strany zamýšlely naložiti se lhůtou v řečeném ustanovení ujednanou jako s propadnou lhůtou, a že také chtěly a předpokládaly, že v této propadné lhůtě musila býti žaloba už podána na soudě, jakož i, že nezachování této lhůty má projevití hmotněprávní účinky, totiž zrušení smlouvy tímto zvláště ujednaným způsobem.

Čís. 7875.

Manželka jest oprávněna domáhati se zvýšení výživného ujednaného smírem před válkou při dobrovolném rozchodu manželů, nastaly-li napotom okolnosti, jež strany nemohly předvídati při ujednání smíru (závratné změny v hodnotě peněz a cenové hladině, podstatná změna v příjmech manželových).

(Rozh. ze dne 15. března 1928, Rv I 1598/27.)

Při dobrovolném rozchodu manželů zavázal se manžel smírem ze dne 13. prosince 1918, že bude platiti manželce výživné 80 K měsíčně. Žalobě, jíž se manželka, žijící ve Vídni, domáhala na manželi, důstojníku ve výslužbě v Praze, placení výživného měsíčních 500 Kč, bylo procesním soudem první stolice vyhověno potud, že žalovaný byl uznán povinným platiti manželce měsíčně 214 Kč. K odvolání žalovaného odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, číselně opřené o pospolu prováděné dovolací důvody vadnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) a právního omylu (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nedoličuje, v čem vidí první dovolací důvod. Druhý provádí sice podle zákona, ale nemá pravdu. Odvolací soud nemusil přihlížeti k důkazu, provedenému prý rozsudkem zemského soudu civilního ve Vídni o tom, zda rozchod manželů zavinila strana žalující, když žalovaný, jak nižší soudy správně sežnaly, již v soudním smíru ze dne 13. prosince 1918 uznal svou povinnost žalobkyni platiti výživné, a když v souzeném případě při ústním jednání ze dne 14. března 1927 prohlásil, že nechce žalobkyni do domácnosti přijati, protože se prý nikdy o něho nestarala a on — žalobce — potřebuje k svému ošetřování značné péče a klidu. Mylný je právní názor dovolatelův, že pro rozsouzení sporu je rozhodný toliko smír ze dne 13. prosince 1918, jímž se žalovaný zavázal, žalobkyni platiti měsíčně 80 K výživného, a že jde jen o to, které částce se v Kč rovná dnes tehdejších 80 K, a o případné jejich zhodnocení (valorisaci). Žalobkyně domáhá se žalobou podle jejího znění a konečného návrhu na žalovaném jako svém manželovi zákonného výživného. Nárok ten jí podle § 91 obč. zák. zásadně jistě přísluší. Jde jen o to, zda se žalobkyně tohoto práva může dovolávati přes smír z 13. prosince 1918.

Na otázku tu nutno odpovědět kladně, protože smír nelze podle § 1389 obč. zák. vztahovati k takovým právům, na které strany narovnání činíci nemohly pomýšleti, a žalobkyně v době sjednání smíru nemohla předvídati ani závratné změny v hodnotě peněz a v hladině cenové ani podstatnou změnu v příjmech žalovaného, již nižší soudy vypočítaly. Změny ty opravňují žalobkyni domáhati se nové úpravy výživného přes onen smír, o němž žalovaný ani netvrdí, že by se žalobkyně v něm byla vzdala případného zvýšení výživného pro podstatnou změnu rozhodujících poměrů. Zvýšily-li nižší soudy její výživné s ohledem k valutovým cenovým změnám, k osobním poměrům obou stran a k původnímu rozvrhu manželových příjmů mezi manžely ve smíru z 13. prosince 1918, za volného uvážení podle § 273 c. ř. s. na 214 Kč měsíčně, nelze v jejich výroku shledati právní omyl (§ 503 č. 4 c. ř. s.), nýbrž lze jim dáti plně za pravdu.

Čís. 7876.

Volnost kandidáta advokacie, složití advokátní zkoušku u jiného sborového soudu druhé stolice než u onoho, v jehož obvodu vykonal praxi, vztahuje se i na vzájemný poměr mezi vrchními zemskými soudy v Praze a Brně a soudními tabulemi v Bratislavě a Košicích.

(Rozh. ze dne 16. března 1928, R I 207/28.)

V r c h n í z e m s k ý s o u d v P r a z e zamítl žádost Dr. P-a, kandidáta advokacie v Užhorodě, by byl připuštěn k výkonu advokátní zkoušky u vrchního zemského soudu v Praze. D ů v o d y: Ustanovení § 9 nařízení ze dne 10. října 1854, čís. 262 ř. zák. předpokládá týž právní řád v obou obvodech sborových soudů druhé stolice, jež jsou zúčastněny, tedy v obvodu soudní stolice košické, kdež žadatel praxi advokátní konal a dokončil, a v obvodu vrchního zemského soudu pražského, u něhož se hodlá podrobiti zkoušce advokátní. Tento předpoklad v daném případě splněn není a nelze tudíž použiti § 9 cit. nař. Ostatně třeba uvážiti i to, že jde o zkoušku praktickou, kterou má býti podán průkaz o tom, jak si kandidát osvojil znalosti praktického používání práva v praktické přípravné službě. Tato je podmínkou pro připuštění ke zkoušce. Zkouška však, která jest konána ze znalosti právního řádu platného v jiném obvodu, v němž žadatel prakticky vůbec nebyl činným, nemá již rázu praktické zkoušky a připuštění k ní přičí se rázu zkoušky a tendenci příslušných předpisů. Jednotlivé předpisy o tom, jak se zkouška koná, na př. ustanovení § 13, že zkouška má se vztahovati i na zařízení, pořádek prací a běh jednání úřadů soudních, jsou toho dalším dokladem.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil vrchnímu zemskému soudu v Praze, by, pomína důvod, z něhož zamítl žádost stěžovatele za připuštění k advokátní zkoušce, znovu rozhodl o žádosti.